

АЛЕШО Олександр Гаврилович (28. 10(09. 11). 1890, с. Грушка, Балт. пов. Подільської губ., нині м. Ульяновка Кіровоград. обл. — 04. 04. 1922, Київ) — народознавець, антрополог та етнолог. Навч. у Київ. і С.-Петербур. університетах, в останньому слухав лекції **Ф. Вовка**, став його учнем, брав участь у складанні антропол. та етногр. карт, що були вміщені у 2-му томі праці «Украинский народ в его прошлом и настоящем» (С.-Петербург, 1916). Дійсний член Всерос. геогр. товариства і Рос. антропол. товариства при С.-Петербур. університеті. 1911 вивчав історію і побут Київщини. 1914 здійснив експедицію на Херсонщину. 1918 переїхав до Києва, де організував курси природн. ф-ту, вечірні курси

Укр. робіт. клубу, читав лекції з антропології та етнології. Активно співпрацював з кооп. видавництвом «Культура», працював ред. у «Книгоспілці». Того ж року А. став дійс. чл.-секр. Укр. наук. товариства у Києві, головою секції с.-г. нар. побуту, головою етногр. секції Губкопису та ред. Крайвидаву з антропології, етнографії та історії первіс. суспільства. 1918–19 очолював музейну секцію худож.-пром. відділу Міністерства освіти. Переклав етногр., фольклорні праці відомих європ. учених (К. Вейле, В. Клінгера). А. — засн. і перший кер. Музею антропології та етнології у Києві, що існував у 1921–34; перевіз із Петрограда до Києва колекцію етногр. і антропол. матеріалів, наук. архів та бібліотеку проф. Ф. Вовка. Після смерті вченого надовго було забуто не тільки його ім'я, а й занедбано розпочату ним справу.

Основні праці

Антропометричні дослідження українського населення Уманського і Таращанського повіту на Київщині. К., 1919; Хв. Вовк як антрополог. К., 1919.

Рекомендована література

1. Носів А. О. Г. Алешо (09. 11. 1890 – 04. 04. 1922) // ВСГН. 1922. Т. 1, вип. 1;
2. Його ж. Алешо Олександр Гаврилович: [Некролог] // Україна. 1924. Кн. 3;
3. Борисенко В. К., Франко О. О. Народознавчі студії О. Г. Алеші // НТЕ. 1990. № 4.

В. К. Борисенко

Бібліографічний опис:

Алешо Олександр Гаврилович / В. К. Борисенко // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-43763>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).